

VIETNAM ETERNAL ELEGANCE

Phục trang thời Nguyễn

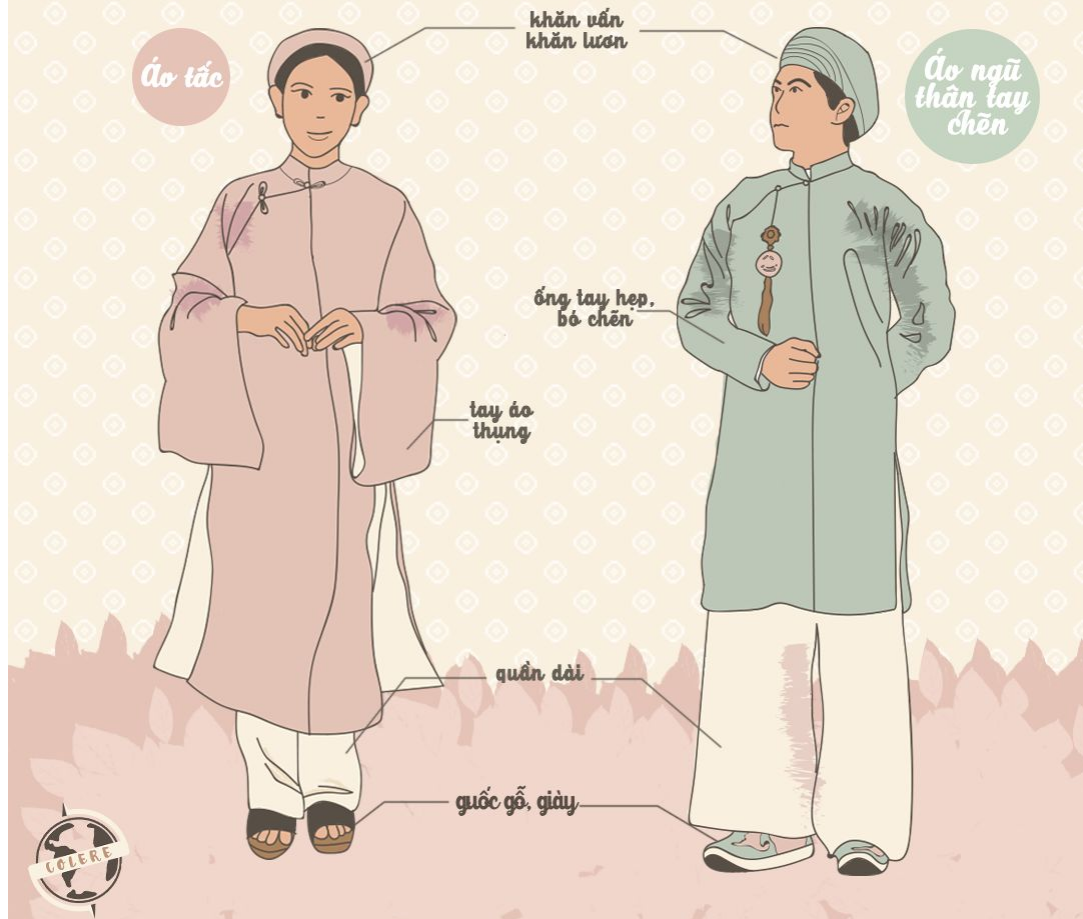
Áo ngũ thân - five bodies long shirt

Áo ngũ thân là một loại trang phục truyền thống của Việt Nam, ra đời năm 1744, sau cuộc cải cách trang phục Đàng Trong của chúa Nguyễn Phúc Khoát. Áo ngũ thân cho nam có cổ cao, thẳng và vuông tượng trưng cho sự chính trực của đấng quân tử. Áo thường có 5 nút làm bằng kim loại/ngọc/gỗ,... Tà áo không bó sát vào người mà rộng, chân/đuôi tà (cuối tà) cong (đường cong hướng lên trên như miệng cười).

Áo ngũ thân có 2 loại chính là áo ngũ thân tay chèn (phần tay áo được bó, ôm vào tay người mặc) và loại áo ngũ thân tay thụng (còn gọi là áo tấc), loại áo này có phần tay được may rộng ra 20cm đến 30cm tùy vào người mặc, tay áo vuông góc với thân áo có chiều dài bằng hoặc dài hơn tà áo).

Đến ngày nay, áo ngũ thân đã trải qua trăm năm phát triển, áo ngũ thân không phân biệt tầng lớp, giới tính hay độ tuổi.

Áo tấc và áo ngũ thân tay chèn

Đặc điểm & ý nghĩa áo ngũ thân

Áo ngũ thân hay còn được gọi là áo ngũ thể, với ý nghĩa tương truyền rằng, năm thân áo tượng trưng cho lý tưởng cao đẹp của con người: bốn thân áo của vật trước, vật sau tượng trưng cho “tứ thân phụ mẫu”, thân trong tượng trưng cho người mặc.

Đặc điểm & ý nghĩa áo ngũ thân

Áo ngũ thân có năm nút, tượng trưng cho ngũ thường (nhân – nghĩa – lễ – trí – tín) và ngũ luân (quân thân: vua – tôi, phụ tử: cha – con, phu phụ: chồng – vợ, huynh đệ: anh – em, bằng hữu: bạn bè). Diện áo ngũ thân là mang trên mình đạo làm người, vì thế không được làm những điều trái luân thường đạo lý.

Đặc điểm & ý nghĩa áo ngũ thân

Áo dài ngũ thân cho nam và nữ khá giống nhau, chỉ khác nhau ở một số đặc điểm như: cổ áo nam cao hơn cổ áo nữ, ống tay áo nam rộng hơn ống tay áo nữ, vạt áo nam dài hơn áo nữ. Áo nam và nữ đều có 5 cúc giống nhau, hàng cúc chạy theo vạt bên trái, phía trước xuống đến eo.

Áo ngũ thân thường được may hai lớp, gồm lớp bên ngoài và lớp lót bên trong mang lại sự thoải mái, tiện lợi, gọn gàng và kín đáo khi mặc. Kiểu dáng, kết cấu áo tạo cho người đàn ông phong thái đĩnh đạc và oai phong. Áo ngũ thân cho nữ giúp tôn dáng, che khuyết điểm cơ thể hiệu quả.

Phân loại áo ngũ thân

Áo ngũ thân tay chần

Áo Tắc/ Áo ngũ thân tay thụng/Áo thụng

Áo Tắc

Áo tắc hay còn gọi là áo ngũ thân tay thụng, áo lễ, áo thụng (ở miền Nam còn gọi là áo rộng), là một trang phục truyền thống của Việt Nam thời phong kiến, mặc cùng với quần dài, che thân từ cổ đến hoặc quá đầu gối và dành cho cả nam lẫn nữ, tương tự áo ngũ thân tay chèn nhưng tay dài và thụng.

Đây là loại lễ phục trang trọng thời Nguyễn và sau này, thường dùng trong những dịp lễ đặc biệt hoặc bởi các quan lại, chức sắc,... tương tự như áo Vest ngày nay.

Cái tên "áo tắc" xuất phát từ phần viền áo rộng đúng 1 tấc (10 cm).

Trước đây, áo tắc thường được mặc kết hợp cùng với mũ tú tài, hay là khăn đóng.

Áo ngũ thân tay chèn

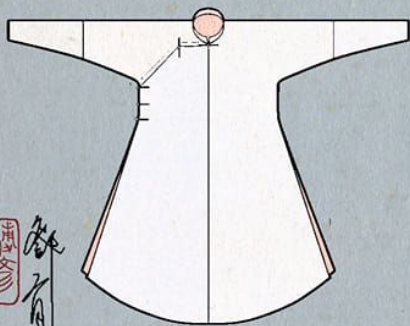
Áo ngũ thân tay chèn là loại trang phục phổ biến nhất dưới thời nhà Nguyễn, ra đời năm 1744, sau cải cách trang phục Đàng Trong của chúa Nguyễn Phúc Khoát.

Áo ngũ thân tay chèn có phần tay được may nhỏ lại, phù hợp hoạt động thường ngày.

Áo ngũ thân tay chèn được mặc phổ biến cho mọi tầng lớp, từ bình dân đến hoàng gia. Áo cũng được may bằng nhiều chất liệu tùy theo từng gia cảnh và được mặc theo nhiều cách khác nhau tùy vùng miền

*CÁC CÁCH MẶC ÁO
NGŨ THÂN THỜI
NHÀ NGUYỄN
(1802-1945)*

Không cài tất cả
nút áo, để hai vạt
áo buông thông
hoặc cột lại.

Chỉ cài 1-3 nút áo,
để vạt áo buông
vòng một phần và
dan chéo nhau.

Cài tất cả
các nút áo,
che kín phần
bên trong

Miền Bắc

Áo ngũ thân khoác ngoài áo yếm, thường không cài 2 hoặc 3 nút, đeo thắt lưng, đeo nhiều vòng dây trên cổ, hài mũi cong.

Miền Trung

Thường phục áo ngũ thân mặc cùng quần trắng, búi tóc

Lễ phục áo Nhật Bình, quần trắng, khăn đóng

Kris
Ng

Miền Nam

Áo tấc “lục điều” thường được sử dụng trong đám cưới

Nữ sinh
Đồng
Khánh
Huế
1931

990. TONKIN — FRAÇOÏ
Femme coiffée du grand Chapeau

Dạy thêu cho
trẻ em nhà
quan tại Huế
1927

Công chúa Mỹ Lương, Bà Chúa Nhất trong bộ áo ngũ thân tay chèn thêu Loạn ổ và hoa văn thủy ba, mặc quần đỏ.

Hoa văn Loạn Ổ

Hoa văn Thủy Ba

Nam
Phương
hoàng
hậu
ngày
thành
hôn
1934

Vua Khải Định và Thái tử
Vĩnh Thụy (Bảo Đại sau
này)

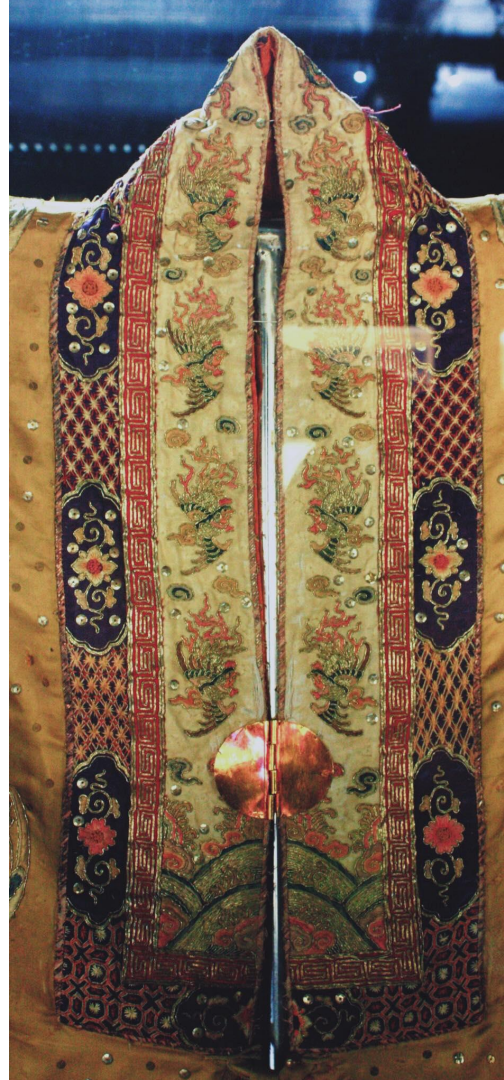
Vua Bảo Đại
ngày hồi hương
1932

Áo Nhật Bình

Nguồn gốc của áo Nhật bình là loại áo Phi phong của triều Minh (Trung Quốc), được triều Nguyễn tiếp thu, cải cách thành kiểu áo Phi phong đối khâm với những nét riêng, rất đặc sắc.

Áo có phần cổ thiết kế hình chữ nhật to bản, hai vạt được cố định bằng dây buộc, khi mặc vào thì phần trước ngực được ghép lại thành một hình chữ nhật nên mới có tên là áo Nhật bình.

Áo Nhật Bình là thường phục của Thái Hậu, Hoàng Hậu, Công Chúa, phi tần và là lễ phục đối với các mệnh phụ phu nhân.

Áo Nhật Bình

Khắp thân áo thường được trang trí lộng lẫy bằng các hoa văn dạng tròn dạng phụng ổ, loan ổ đan xen với các hình hoa lá, chữ Phúc, chữ Thọ... đính kim tuyến lấp lánh. Các hoa văn trang trí được sắp xếp dựa vào cấp bậc, vai vế của người mặc. Vì vậy, khi nhìn vào phần màu sắc, hoa văn của áo Nhật bình thì có thể xác định được địa vị, danh phận của người mặc áo. Trừ Nhật bình dành cho bậc hoàng hậu ra, các kiểu áo Nhật bình khác ở tay áo đều có dải màu ngũ hành: lục, vàng, xanh, trắng, đỏ khiến loại trang phục này càng thêm rực rỡ.

Áo Nhật Bình

Từ năm Gia Long thứ 6 (1807), triều Nguyễn đã có quy định về trang phục áo Nhật bình dành cho hậu phi, công chúa, cung tần cả về màu sắc, chất liệu, hoa văn và các phụ kiện đi kèm (như kim ước, kim phượng, trâm phượng, trâm hoa).

Về màu sắc, Nhật bình của hoàng hậu dùng màu vàng chính sắc và màu cam; áo Nhật bình của công chúa dùng màu đỏ; bậc cung tần nhị giai dùng màu xích đào; cung tần tam giai dùng màu tím; cung tần tứ giai thì màu tím nhạt...

Áo Nhật Bình

Đầu thời Nguyễn, áo Nhật bình thường phối với bộ xiêm y màu tuyết bạch, đội mũ phượng tùy theo thứ bậc. Nhưng từ cuối thế kỷ XIX trở về sau, áo Nhật bình được phối với quần màu trắng, đội khăn vành to bản. Và hình thức này còn được bảo lưu đến ngày nay, đồng thời màu sắc, hoa văn trang trí của áo Nhật bình cũng phong phú, đa dạng hơn để phù hợp với nhu cầu đa dạng của cộng đồng.

Sau năm 1945, áo Nhật bình lan tỏa ra dân gian, được phụ nữ Huế rất yêu thích, thường chọn làm lễ phục trong đại sự hôn lễ của mình. Từ một loại trang phục chỉ dành cho nữ giới quý tộc chốn cung đình, áo Nhật bình đã trở thành một loại trang phục phổ thông, dành cho mọi người trong những dịp trọng đại như cưới hỏi,....

Nam
Phương
Hoàng Hậu
mặc Nhật
Bình vàng
trong nhiều
dịp khác
nhau

Nhật Bình màu 'hỏa hoàng' được đấu giá về từ
Mỹ năm 2019

Hiện vật
Áo Nhật
Bình
huyền sắc
của Thái
Hậu Từ
Cung (mẹ
vua Khải
Định, bà
nội vua
Bảo Đại)

Hiện vật
Áo Nhật
Bình
huyền sắc
của Thái
Hậu Từ
Cung

Áo Nhật Bình hoa văn
Đoàn - Loạn Nhật Bình
của công chúa (thế kỷ
19-20).

Kết

Tất nhiên phục trang thời Nguyễn không chỉ có những kiểu áo được giới thiệu trong bài giới thiệu ngắn này, mong rằng chúng tôi nhận được sự yêu thích từ các bạn để càng ngày càng phát triển và mang tới cho các bạn nhiều loại trang phục không chỉ của nhà Nguyễn mà còn của nhiều triều đại khác nữa nhé

Áo Măng Lan của
Hoàng tử

VIETNAM ETERNAL ELEGANCE

112 Phan Chu Trinh - Hội An

Vietphuchoian@gmail.com

0904712898

Instagram: [@vietphuchoian](https://www.instagram.com/vietphuchoian)

Facebook: [vietcostumehoian](https://www.facebook.com/vietcostumehoian)